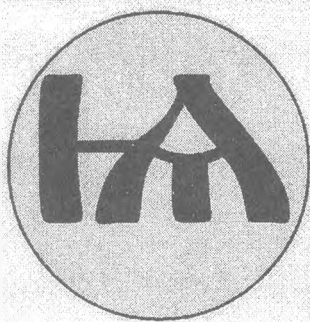
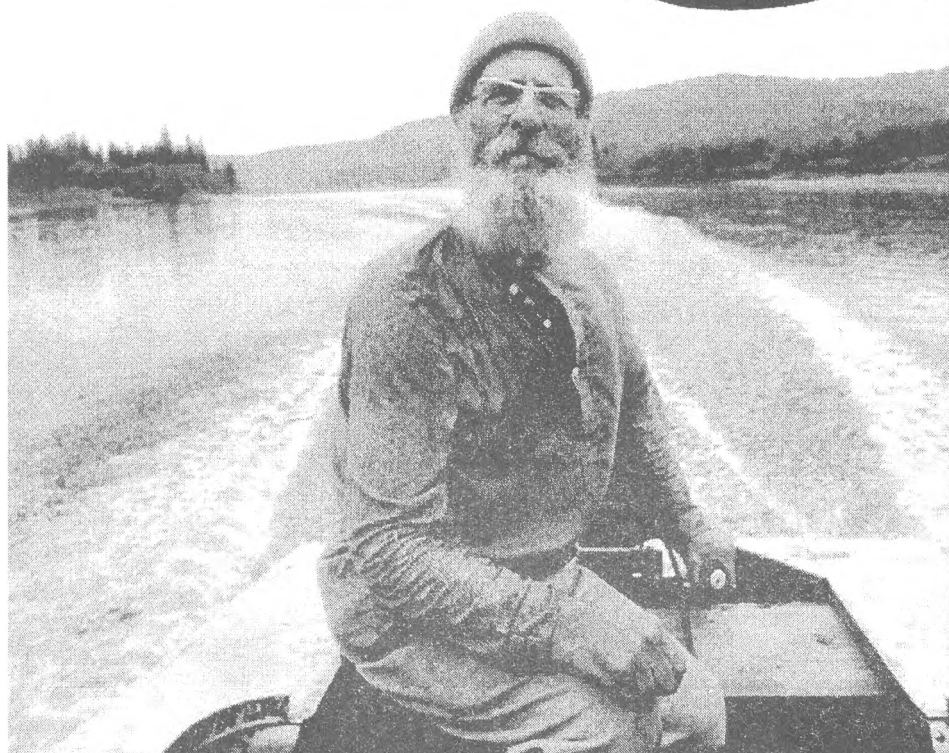

Юний Сковородіанець

З ЮС

Mecenatum Hall

Ось ці люди
вже
сприяють розвитку
української літератури!

Тарас Микитин
Андрій Прокопчук
Олександра Шалак
Олена Галета
Ірина Старовойт
Катерина Поліщук
Ганна Сидоренко

А ти
ще не
розпочав
кар'єру мецената?!

Літературний додаток до журналу «Центр Європи»

Видається за сприяння СБ НАУКМА та EJN Free Media Fund

☐ Поезія. Віталій Муж. стор.2	☐ Переклади. Ольга Кирилова. стор.4
☐ Проза. Ірина Ралко. стор.3	☐ Поезія. Юлія Марчак. стор.5
☐ Проза. Олексій Михалюк. стор.4	☐ Есе. Ростислав Семків. стор.6

Кілька слів від редакції

Шановні прочитувальники!

Наша «співредакція», як завжди, має що Вам сказати.

Найперше, як Ви вже, очевидно, пересвідчилися, зросла кількість наших меценатів (дякуємо! дякуємо! всім страшенно дякуємо!). Згадані, у вищій мірі, homo sapiens sapiens, як Ви вже здогадалися, гарантовано отримають оцей та ще й наступний номери «ЮСа», чого про інших сказати поки що не можемо.

По-друге, в зв'язку з вищезгаданим катастрофічним збільшенням «меценулич» та потужною допомогою Адміністрації НАУКМА, кафедри філології нашої ж НАУКМА, Спудейського Братства тієї ж НАУКМА, окремих зацікавлених осіб (величезна подяка Любові Задоянній!) «співредакції» вдалося збільшити наклад вдвічі - до 200 екземплярів.

По-третьє, ми раді повідомити, що цим номером

розпочинаємо акцію співпраці з семінаром нашого філологічного ректора pana Іванюка С.С. «Основи літературної творчості» (-1,-2 тощо) і, в зв'язку з цим, сподіваємося на щедрий (тут підказують - багатий!) урожай на ниві цієї самої творчості для майбутніх поколінь читачів (нашого «ЮСа»). Цього разу в рубриці «Золота номінація» pana Ректора (стор.3) найкращий прозовий хіт останнього місяця - оп. «Сафарі!» by Ірина Ралко; аналогічним чином, за нашою скромною допомогою, пан ректор може «озолотити» будь-кого з достойників.

Зрештою, пам'ятайте: весна іде, красу, як говорили наші пращури, несе. От!

А тій красі, розумієте, радіє все!
І ми з вами!

«Співредакція»

Пристипи Реальності

«...я блюю від тебе, поезіє!»

Якщо Ви, шановне читачтво, за 2 номери «ЮСу» вже встигли подумати: «а що слабо Академії розжитися на поетів «мужеського полу?», - то заберіть свої думки назад. Сьогодні на нашій сторінці справжній Муж (ДЕН-3) зі своєю у вищому ступені мужньою (навіть стоїчною) поезією, що здатна витримувати будь-які наступи реальності.

я думав
між скибками неба й землі
намазане людство
мені
в потріскану шибку очей
мовчить саможубство.
порох померлих батьків
тремтить на долонях
відтунням ранкових освідчень
моліть[ом]
пахне з кишень
набитих власним гниттям
липень
аплікація мого тіла
давно не прасована
давно не прасована
натиском твоїх
ін
тервенцій
Бачиш
слиною зішпала
фар
Ба

а це відчуття
смерті останнього
пензля

я ненавиджу поезію
не люблю слину хрест'о'м'ятій
квартили щоквартальних журналів
збірники, у яких в арсеналі
мегатвори хворих плебейв
моновірші службовців, вдівців
мене нудить ваш он'де'ground
[в строфах тепла сеча прометей]
в строфах строфи
а в них знову дистрофи
гороскопні смердять катастрофи...

я ненавиджу амфіб[рах]ії
періодичну систему закінчень
оригінальність проблема статистики
мене трусить від вапс[і] містики
шифрування кліматичних умов
[бачу-чую-ніскаю-пишу]

я блюю від тебе, поезіє!
від поетів, що творять в містах
із населенням десять тис. жителів
від ста тисяч здохлих епітетів
від загальних та власних назв
я ненавиджу твої трикрапки
я ненавиджу їх відсутність
я ненавиджу твою сутність
випарі настрою, галузь бухобліку
часопис дотепної geo'death'ії
я ненавиджу поезію.

БУТЕРБРОД ІЗ СИРОМ СМАКУ ВЕСЕЛКИ

Я ножиці взяв. Останній
зрізав ніготь із пальця ноги,
і бутерброд із сиром смаку веселки
видав десь на третині дороги.
І ноги схожі на білі виделки
настромлять траву із курячим
послідом.
Все просто. І запах піску
є зовсім відмінний від каменю.
Просто ніздрі забиті
газетними вирізками
і вирізками телятини
і вирізками шпунку.
Я тільки не хочу втрачати
той смак веселки,
що схожий
дуже
на кисло-молочний продукт

СУБОТА (МІСТО МІКС)

Уяви пальці, що не знають рук,
вплети слово коротше за звук,
пірни у море, де нема берегів,
з'їж сиву ніч склеєну з днів,
вросли у натовп із сперми людей,
загуби ключ від своїх дверей,
зітри об розмови оскалу зуби,
торкни поцілунком спресовані губи,
вдихни пилюку будинків подертих,
згадай біль освідчень відверних,
згорни на долоні візерунок тиші,
послухай тихо товстішають миші,
помовч, коли навколо кричать,
кричи, коли навколо мовчать,
поріж на клаптики своє життя,
зітри на папері сліди каяття,
ковтни рядки із римованим дном,
прокинься, щоб знову зустрілись

зі сном,

подумай, можливо, це - нічності
пута,
скуштуй настрої цей, це - ранку
отрута

ТИ ДУМАЄШ Я НЕ ПРАЦЮЮ НАД ПІДВИЩЕННЯМ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

як добре що ми не маємо
майбутнього

як погано що в нас
емігуле

як ніяково відчувати
теперішнє

ДЕБІЛАДА 1. ЗАСВОЄННЯ ТЕРМІНІВ

ість
пість
едність
повідь
октавність
провідність
неорганічність
цеорганічність
альфаомеговість
дверовіковність
нірплованаметафізичність
позиченавагосяафрозвронність
розтиражованаптикантропність
увійнахвжевтраченазубомолочність
ість

ДЕБІЛАДА 3. ЗАВЕРШЕННЯ ОЛІМПІАДИ

сьогодні
це
повільніше
менше
слабкіше

ПРИСТУПИ РЕАЛЬНОСТІ

1
ти часто запитуєш
я відповім
це
нова
комбінація
знаків
передусім
це нова комбінація знаків
не зрозумів
ти хочеш сказати
цено ваком біна ці язна ків?

2
так-так
поступова адаптація ідеології
плавний перехід
від графоманії

від гуманізму до графобії
від плавної ритми до екстремізму
від алгоритму до рваного ритму
до алгоритму

3

склад
ається враження

що це тавтологія
пряме навантаження
старі аналогії

облип
я давно припинив
передачу естафетних паличок
спаленням пластмасових лялечок
я давно не займаюся
якоюсь
що не помічаю
харизму
зведену до авто

мати

зму

ск
як знайомо
як відомо
так хто ти природжений
імі
тато
ре?

4, 5

я - людина
я - самоназва
я - хвороба, планета, худоба
я - стілець
я - атрофія м'язів
я - маскультура, цвяхи, печінка
я - ДНК
я - антижінка
я - індустрія, цнота, душа
я - катапульта
я - анаша
я - знак, тотем, членистоногий
я - конкретний відрізок дороги
я - бруківка, цифра, цемент
я - мій останній рудимент

6

небездоганно
і невблаганно
святкуй перемогу
зустрінемося
ще раз
перечитай ці рядки
тут:
в жодному слові немає
ніякого
сенс
у

Проза

Ірина Ралко

САФАРІ

Власне, нас було троє. Ти, я і він. Ти і я були разом, а він був красивою потворою з посмішкою шаблезубого тигра. Та ще й учителем української мови та літератури. Ми сиділи тихо-тихо, щоб не сполохати свого щастя, а він сплітав тугий зашморг з цупких тропічних ліан. Він був мисливцем і гравцем, бо не зробив жодного зайвого руху, в той час як ми з тобою тріпались, наче перепілки в житі. Ах, які в нього були очі --оксамитово-чорні, м'які, мов котяча лапка, - коли він загадав тобі читати за Лукаша, а мені за Мавку! Тільки між білими зубами в нього вився червоний гадючий язичок.

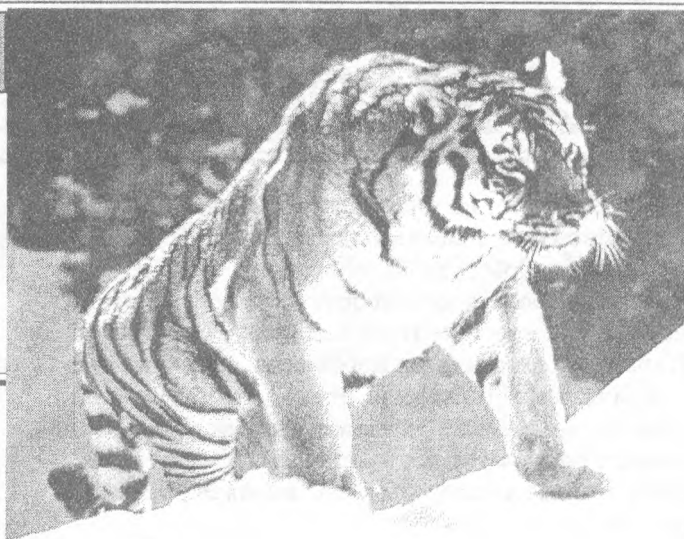
Власне, полював він на мене. В його руках були ніточки від мого серця – не знаю людини, яка вивчила б мене так само добре, як він. Я була великою лялькою на мотузочках, і найгірше те, що я нічого не могла вдіяти. О ні, він не сказав ні слова, ні півслова – справжній лицар. Він примусив говорити мене. Атаку розпочав тонко і здалеку. Лірика! Інтимна лірика! Найвартісніше в доробку кожного поета! Виразне читання! Напам'ять! Десятками... А вірші, вірші обирав! Як солов'їні співи. Все навмисне. Все для мене. Хіба ж так можна – живу людину... “Ралко! (пауза) вивчила, сподіваюсь?” - муркотів він з усмішкою гурмана, що куштує екзотичну страву. У мене серце вилітало з грудей і язик прилипав до горла, а він лише насолоджувався процедурою, що називалась “виразним читанням”. І ставив двійку. Але те беззахисне, що народжувалось в мені, мовчало, а тому жило.

І й досі не знаю, чи я сама себе згібила, чи то мене впіймала моя Доля - красива потвора з очима тигра. Він спокусив мене. Завдання, що він дав тоді, було твором на довільну тему. Мені ледве виповнилося тринадцять років. Тоді була моя перша смерть.

“Я страшенно незадоволений”, - а очі радісно сяли. Вони були жовті, як золото, а зіниці перетворились у чорну, ледь помітну риску. Затамувавши віддих, він майже вріс у землю. Смугаста шкіра була кольору вигорілої трави. Напружені м'язи прагнули рухатись. Пожежа от-от мала спалахнути... Помилки, багато двійок (помах хвоста). Лише один твір приємно вразив (очі звузились). Так, вразив, лише один. Дуже сподобався. (Смачного, смугаста шкіро!). Настільки, що я навіть міг би зачитати (кігті вп'ялися в землю, пружне тіло трохи подалося назад). О, справді - зачитати. Я так і зробило. (Сила, що наказує царю панувати, відірвала його від землі, і тяжіння було тут ні до чого, якщо я хоч що-небудь в цьому тямлю, бо міць його спалахнула, як пожежа, і сам він був як пожежа в синьому небі, він був красивий і близький, як смерть, бо хто сказав, що смерть некрасива, особливо, якщо вона тінє на землі, особливо, якщо вона чор...).

Мій новий день починався з останнього подиху. Безмозка куріпка бігала по полю і верещала, як скажена.

Бо я писала, яка в тебе усмішка, і ледь помітний шрам над бровою (його стає видно, коли ти супишся), і що ти любиш солодке і мрієш вступити в Політех, і що ти мені казав, а твої губи пахли

горіхами, не знаю чому, навіть дивно, а той поцілунок був першим, і коли я подумала: “Добре, якби ти перелесником літав до мене!”, а ти сказав: “Добре, якби я перелесником літав до тебе”, - і що ти єдиний, кому я сказала про мою бабусю, яка була відьмою, а я вгадала, де ти живеш, і очі в тебе були, як роса, і все це багатослівно, а тому паскудно, і гірше не можна було уявити, хіба що виття Тані Буланової, і йому треба було тими аркушами обклеїти туалети, а він читав і навіть не запнувся, і лише я одна знала, що це погано. гідко, паскудно далі нікуди, бо я любила тебе, і в мене не було сил вигадувати якісь там слова, а просто треба було про це сказати, не для того, щоб ти почув, бо ти і так знав, а просто тобі сказати; і мертва куріпка втікала від смерті, хто сказав, що тигри не полюють на перепілок, вони люблять молоде дурне ніжне безмозке рожеве м'ясе, і навіть пір'я, а найсолодшим був дзьобик і передсмертний крик.

Весь клас сидів і дивився на мене. Погляди жорстоких підлітків (від слова “підлі”) били як батоги по моїй ніжній плоті. Ніхто й слова не промовив. Всі просто сиділи і дивились. А потім, як за наказом, перевели погляди на тебе. О, скільки сенсу було в багатозначно піднятих бровах! в ледь скривлених губах! Потім знов на мене, знов на тебе - лась! лась!

Так, коханий, оце зараз я роздала всім те, що було тільки нашим. А він сидів і втішався, наче достеменно знав, що станеться потім. Авжеж, знав. Не міг не знати. Бо полював він на тебе. І поцілував тебе.

Ти вирвав аркушик з зошита, взяв ручку і великими літерами написав: “Я тебе ненавиджу”. Твої очі були мертвими. Тигр вилизував лиску смугасту шкіру.

Я думала - ось зараз має статися. Пальці твої побіліли, стиснуті в кулак. Ти встав і повільно підійшов до нього. Ти і він - одне проти одного, наче два хижакі на вершечку високої скелі. Це тривало не більше секунди. А потім ти весь зіщулився, здрібнів, - ще до того, як відвів очі, - наче в тобі зламалось щось, міцніше за хребет. Ти повернувся і вибіг з класу. Коли я подивилась на нього, в його очах не було тріумфу. Просто спокій людини, яка все приймає як є - і поразки, і перемоги. Він першим відвів погляд, але то була чистої води галантність.

Тексти в «Номінації» рекомендовано особисто
паном Ректором

На сьогодні «Номінації» є найвищою
літературною відзнакою в співах «Києво-
Могилянської Академії»

Олексій Михалюк

ПАМ'ЯТНИК ВІЧНОМУ

Він стояв не на п'єдесталі, а в неглибокій ямі, викопаній у самому центрі землі (бо треба, щоб він десь був!) Фігура була зліплена зі шматків різнокольорового металобрухту: білого алюмінію, чорного свинцю, жовтого кадмію та червоної міді. Пара очей дивилася на перехожих з відкритою, неприхованою цікавістю. Вдягнута фігура була у сорочку в червоний горошок, штани з латкою на самому видному місці й лапті. Біля ніг стояли обдертий кіт та безрога коза, валявся розбитий горщик.

Головна брила, на якій покоїлася центральна фігура композиції, виглядала як друге лихо великої держави за М.Гоголем. На її поверхні переливалася свіжими кольорами багнюка, і вела та багнюка в нікуди: настільки точно скульптору вдалося зобразити це, уперши площину дороги в одну із стін заглиблення.

За спиною фігури здіймалася чорна цегляна споруда з височенним комином, який нагадував заводу трубу. Туди ж, де відкривалася квадратна паща споруди, невинним потоком лилися потоки нафти, неслися вагони вугілля, тягнулися дрти електростанцій, ішли звір та птиця, бігли штани й чоботи, летіли картузи і шкарпетки. Й усе це перетравлювалося незграбним черевом і несло чорним димом через трубу вгору, в чисте небо, аби й воно набуло величної сірої монументальності разом із пам'ятником.

По краях спущеного у яму п'єдесталу скульптором була розгорнута масштабна картина

безладу, що його попирав ногами центральний герой. Якщо придивитися пильніше, то здавалося, що фігура у сорочці в крапинку спокійно й упевнено дивиться на те, що її оточує, і поступово, крапля за краплею, його просте відчуття своєї правоти охоплює і вас. Вам стає легко й радісно від того, що будь-які сумніви відлітають геть, як слабкість після бані, а на будь-яке запитання з'являється відповідь, проста, як лапті, рівна і пряма, як грязюка під ногами.

За радісним відчуттям очищення і своєї правоти приходять до пам'ятника наділені простим здоровим глуздом люди: шофери і доярки, депутати і міністри, студенти ПТУ та пенсіонери. Жителів села надихає втілена у камінь картина рідної землі, що виражається простими постатями героя, його вірних супутників, у мотиві шляху та оточуючого безладу. Люди паперової праці із замилюванням спостерігають за тоннами добра, що легким порухом вилітають у гігантську трубу. Майбутні столяри і теслі порівнюють свою мускулатуру з тією, що контурами проступає крізь дірки сорочки та штанів, а пенсіонери через напади правоти відчують полегшення інших хвороб.

Але найвище почуття охоплює тоді, коли довго дивитися на скульптуру, відчуваючи себе незрівнянно вищим і розумнішим за того, на чиєму вузькому лобі у відблисках сонця можна прочитати зі смаком видряпаний напис: "Дурість".

ПЕРЕКАДИ

Марина Цветаева

ПСИХЕЯ

Не самозванка - я пришла домой
И не служанка - мне не надо хлеба.
Я - страсть твоя, воскресный отдых твой,
Твой день седьмой, твое седьмое небо.

Там, на земле, мне подавали грош
И жерновов навешали на шею.
Возлюбленный! - Ужель не узнаешь?
Я ласточка твоя - Психея!

Кирилова Ольга

ПСІХЕЯ

Не самозванка - вдома в себе я,
І не служниця - крихт не вимагаю.
Я - твій спочинок і любов твоя,
Твій сьомий день і сьоме небо Раю.

Там, на землі, не мала і одеж,
Лиш тягарів дістала над усе я.
Коханий мій! - Невже не впізнаєш?
Я - ластівка твоя - Псіхея!

Бліц-новини:

* на вітнізничних літературних горизонтах з'явилося нове літературне видання - газета АУП

* «Література *піднос*». Чарівно! Читайте і захоплюйтесь!

* незабаром вибухне Ірпінський семінар «Смолооскина». Читайте в наступному номері наш вуб'єктивний репортаж про подію;

* філологи «Києво-Могилянської Академії» в масі своїй успішно склали першову сесію. YESH!

Юля Мар'як

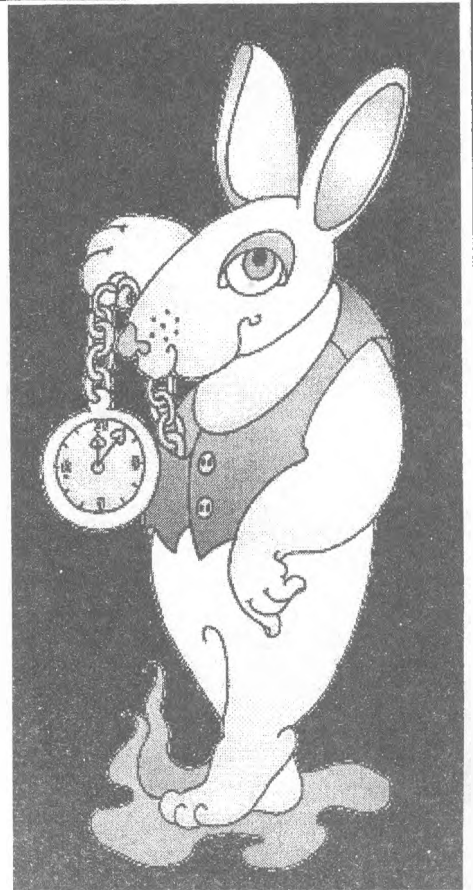
Казочки для дорослих

* студентка 5-го курсу філологічного факультету в Тернополі
 * людина аж ніяк не пересічна, оригінальна і не без перспектив у літературі
 * «казочки» - це не те щоб новий жанр, лиш спроба постінфантильного «очуднення»

Жорстока і скажена тварюка
 жене по горбах сірої пустелі.
 Топче ґрунт. Залишає сліди,
 ламаючи і шматуючи довершеність.
 Ніякої мети. Ніякої послідовності.
 Рожевий слон у звивинах мого мозку.
 Мрія?

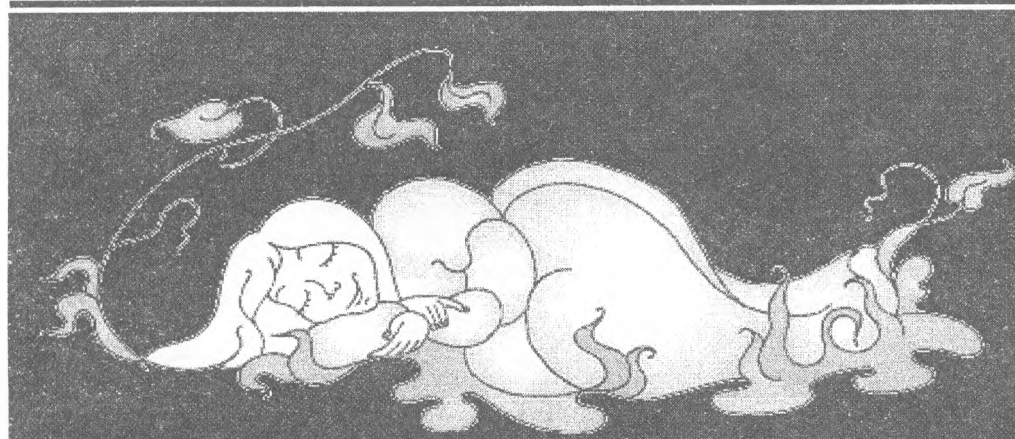
Три горішки для Попелюшки.
 Цок - розбився один - пусто.
 Цок - розбився другий - пусто.
 Цок - третій - також.
 Життя - аж ніяк не казка і не гра.
 Бавимось далі?
 Розіб'єм кришталеве яйце із Кошіївою смертю?
 Чи пустим стрілу у Царівну - жабу?

Сім маленьких чоловічків
 тримають у хатці спокій.
 Сім маленьких чоловічків
 завжди разом,
 подалі від людського ока.
 Цок-цок-цок - слухають годинник.
 Сім маленьких чоловічків
 бояться помилитись :
 Одного разу вони відчинили двері -
 .. злій чаклунці.

Івасик малює сон, бавиться мріями,
 створює ілюзії. Уявив озеро, маму,
 яка щодня кличе його :
 Пливи, пливи до бережка! «
 Уявив відьму, її доньку, свою втечу
 І похвалив себе за розум.
 Івасик прокидається.
 Ниють кістки, мотузка врізалась у тіло
 та не дає поворухнутись.
 Івасик стогне.
 Відьма починає реготати...

Крапотить дощ по парасольці.
 Калюжі поглинають кожну часточку неба.
 Все насичене чистотою і свіжістю.
 Дощику, впали на мене і очисти!
 Але парасолька залишається над головою.

Шановні юні письменники
 Не пишійте до шухляди!
 Ми пропонуємо Вам набагато
 кращий варіант - сторінки
 «Юного Сковородянця».
 Це насправду гарна нагода
 явити світові Ваші таланти.

Ловіть «співредакторів» -
 Ростислава Семківа чи
 Валентину Колесник або,
 принаймні, несійте Ваші
 тексти на кафедру філології
 (корп.3 НаУКМА).

Осмилення кризи – це вже початок її подолання. Таке твердження стає ще більш правомірним, коли слід за “критикою” і патетичною “риторикою” самоспаскудження йде хоч якась спроба конструктивної пропозиції. “Момент кризи” означено ще в заголовку; дозволимо собі певні “медитації” з цього приводу, а там, можливо, й нащеповхнемося на більш чи менш доладні висновки.

Ще дець від років 60-их світ звик кричати про “смерть літератури”, про абсолютне завершення її у постмодерній ситуації. Те, до чого зі спокійним розумом дійшли Р.Барт та деконструктивісти, піднято на щит істерії і проголошувало в душі середньовічних візій приходу Антихриста: автор безсилий створити будь-що нове, межу досягнуто – інтелектуальні та духовні потенціали людства вичерпуються, подальший рух (правильніше, його ілюзія) – перекомбінування надбаного раніше, ще мить – і вся гігантська споруда цивілізації рухне в порох хаосу чи безповоротно порине в регламентований вимір технізму. Симптомом цієї руйнації є, власне, загибель літератури.

Як кожна щира істерія, ця теж має свої підстави. Зовні вони суто арифметичні: наклади загальнозменшуються, відсоток масової літератури збільшується, респектабельні літературні журнали втрачають аудиторію, і взагалі повсюдно панує примітивізм і банальність. (Добре, що я не володію суто цифровими даними, тоді б версія кризи стала ще більш переконливою).

Намій приватний погляд “великому” світі відчутно не стільки симптоми занепаду власне письменства, скільки шок від переходу до іншого носія знакової інформації. Електронний текст замінює друкований. Очевидно, що наклади й надалі зменшуватимуться. Можливо, сьогодні це видається фантастичним, але чому б не уявити собі ситуацію,

КРИЗА ЧИТАЧА

коли всі користуються подібною до сучасних notebooks електронною версією книги, щодень поновлюючи в ній інформацію? Зрозуміло, не все так швидко, та й “традиційна” книга має свої переваги – безвідносність до джерел енергії, наприклад, – зрештою, все зводиться до проблеми собівартості. Електронний носій, сповнений інформацією, в перспективі стане дешевшим за друк і переможе аналогічно як друк свого часу переміг писану книгу. Відповідно, як і давні коштовні манускрипти, “сучасна” книга перетвориться в приємно-ностальгійний анахронізм, прикрашатиме стіни помешкань, як то зараз роблять, скажімо, лицарські лати чи безмістовні телер арбалети.

Чи має це чогось спільного з “кризою літератури”? Напевне що ні. Красне письменство, письмо взагалі, – це відкриття співмірне розщепленню ядра чи клонуванню клітини – здійснили, і вже не відкараскаєшся, хоч не хоч, воно існуватиме.

Словом, “там” кризи літератури немає, і “хвороби” жодної теж – так, легенька лихоманка з приводу підміни звичного незвичним.

Інша справа наше “тут” (на жаль, воно надто ще відмінне від їхнього “там”). Я маю на увазі загальну культурницьку ситуацію. Лиш борони мене, Боже, подумати, що в нас люди гірші чи діти тупішими народжуються, чи геніїв-письменників менше – аж ніяк! Проте, якщо де і є “книжна” криза – то це саме в нас. Проблема банальна (ну нарешті!) – у нас немає читача! Факт. Чи кожен глава сім’ї в найдальшому районному центрі, як і на теренах благословенної Британії, починає свій день від вранішньої газети? Чи є звичка, як от в Австрії, стягати додому і “надцять” разів перечитувати класику своєї літератури (бо ж Рільке! Рількеу них був! І Кафка!)? А от ще гарний приклад (Польща): в день вісімнадцятиріччя хлопець дарує своїй коханій розкішний том “Історії польської літератури”. Звучить, правда? Причому ні він, ні вона до власне літератури стосунку не мають, і зі свідомістю все в них чудово – просто вважається це престижним – знати літературу.

Ага, – скаже читач, – Британія, Австрія – країни багаті тут вам і цини, співмірні з прибутками, і мережа бібліотек, і стипендії нормальні, і... То що, то що, – додаю я. Правильно, дуже важко очікувати, що в країні тривалого бездержав’я розвинеться нормальна культурницька ситуація; вона в нас взагалі була нормальною лише за князя Ярослава та Мазепи. От і маємо корінь проблеми – літературний процес неминуче буде слабким, якщо не матиме свого читача.

Читач як “концепт” не є “похідним” від літературного сьогодення. Тобто варіанти “нема тепер що читати”, “ви напишіть щось геніальне, то ми й прочитаємо” і т.д. не проходять. Аудиторію

треба формувати, користуючись тим, що вже є; засоби, взагалі-то, відомі: літературні вечори (камерні, без пафосу “ювілею”, радше для популяризації ніж для канонізації), нормальні, цікаві літературні додатки (літературний журнал є сенс випускати, коли є читач, в нас же більшість журналів існує, де-факто, поза читачем, тобто без читача). А найпевнішим засобом формування цієї самої “культурної” аудиторії є (зараз всі весело засміються або, навпаки, заплачуть) національна школа. Це там, в маненьких класах між чотирьох стін, дітки складають собі враження про літературу – на все життя! Цілком зрозуміло, що наша сьогочасна школа елементарно відлякує юн’я від літератури взагалі і від української зокрема (– на все життя!). Ну що ви, та прочитавши “Хіба ревуть воли...” і “Fata Morgana”, в яких проблеми столітньої давності, кожна здорова людина докладе всіх зусиль, аби в майбутньому таких казусів не траплялося – вона більше взагалі не читатиме, а українську класику тим більше. І причина не в слабкості названих творів, але в невдалому виборі їх для прочитання “тут і тепер” (адже саме в тому віці старші підлітки “запоєм” читають, якщо ще не прочитали, російськомовні переклади Хаггарда і Лондона чи серйозніше – Флобера й Мопассана, навіть Маркеса і Еко! Чому б не збудувати відповідну піраміду від “авантюрного” Малика до химерного Земляка і, зрештою, інтелектуального Домонтовича?). Доки література в школі нав’язуватиме, а не пропонуватиме “вільного”, культурного читача в нас не буде.

Ясно, ми не в міністерстві – нічого не змінимо. І так зрозуміло (і не варто тішити себе іншими надіями), що прогрес в розбудові літературного побуту корелює з загальною ситуацією в державі; це не значить “слабка держава = слабка література”, це значить “слабка держава = слабкий літературний процес”, тобто – непомічені талановиті твори, неспечені полеміки, несплачені гонорари, відсутність українського слова у світі... – тиша і меланхолія, як у палеозойському пралісі – де-не-де “найпростіші” прощелестя чи самотня рептилія запугують і все.

Чуда з “авдиторією” за нашого з вами земного існування, скоріш за все, не станеться; крок за кроком, можливо, щось і змінюватиметься – добрих журналів, добрих грошей і навіть добрих авторів прибуватиме поволі. Адже автор, насамперед, теж читач, і генію легше вирости, як казав пан Василь Симоненко, послуговуючись народописним штампом, “на вгноєному ґрунті”. Тоді “шукаймо читача”, панове літератори.

Ростислав Семків

«Юний Сковородіанець» –
газетка для засвітки
талановитих та інших
особистостей

Склад «співредакції»:
Ростислав Семків
Валентина Колесник

Контактна адреса:
м.Київ, 253232
вул. М.Цветаєвої 146, 718
e-mail: rosty@queen.ukma.kiev.ua